

MAKÜ
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

6 International Health Sciences and Life CONGRESS

Uluslararası Sağlık Bilimleri ve Yaşam Kongresi

ABSTRACT BOOK

02 - 05 March 2023

 ihslc.mehmetakif.edu.tr [ihslc2023](https://www.instagram.com/ihslc2023)

Sözel Bildiri

STOMALI YAŞLI BİREYLERDE YAŞAM KALİTESİ

Sibel NARGİZ KOŞUCU¹, Bayram Mert SİDEL²

*Antalya Bilim Üniversitesi, Lisans Öğrencisi, Antalya, Türkiye, mert.sidel@std.antalya.edu.tr

**Antalya Bilim Üniversitesi, Sağlık bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümü, Antalya, Türkiye, sibel.nargiz@antalya.edu.tr

ÖZET

Stoma “ağız” anlamına gelen Yunanca kökenli bir kelimedir. Bağırsak stoması, atık geçişini sağlamak için karın duvarında cerrahi olarak oluşturulmuş yapay bir açıklıktır. Kolorektal kanserler, inflamatuvar bağırsak hastalıkları ve travmaların tedavisinde sıklıkla bağırsak stoması uygulanır. Kolorektal kanserler Türkiye’de ve dünyada en yaygın görülen üçüncü kanser türüdür ve tanı konulan bireylerin yarısından fazlası 65 yaş üstüdür. Stoma hayat kurtaran bir tedavi olsa da bireylerde çeşitli fiziksel, zihinsel, sosyal işlev bozukluklarına ve damgalanma duygularına yol açmaktadır. Bu sorunlar yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Stoması olan bireylerde yaşın tek başına yaşam kalitesine etkisinin olmadığı bildirilmektedir. Ancak yaşlı bireylerde fiziksel işlevde bozulma ve ek hastalıklar nedeniyle yaşam kalitesinin olumsuz etkilendiği belirtilmektedir. Bu hastaların normal popülasyona göre daha fazla ek hastalık, ileri evre kolorektal kanser ve daha çok akut komplikasyona sahip olmaları yaşam kalitesini azaltan nedenler olarak gösterilmektedir. Stoması olan yaşlı bireylerde vücut imajı, cinsel, fiziksel ve psikolojik fonksiyonlarda bozulma yaşam kalitesini etkileyen önemli faktörlerdir. Sosyal çevreden mahrum olma ve yetersiz sosyal destek gibi psikososyal faktörlerin stoması olan yaşlı bireylerde yaşam kalitesini olumsuz etkilediği özellikle vurgulanmaktadır. Ayrıca bu hastaların stoma bakımını yönetme becerilerinin zayıf olması da yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Öz-yeterlilik, algılanan beden imajı ve erkek cinsiyet, stomalı yaşlı hastaların yaşam kalitesini etkileyen önemli faktörlerdir. Bu üç kişisel değişkenin, hastanın yaşam kalitesi için tıbbi veya sosyal değişkenlerden daha önemli olduğu ileri sürülmektedir. Hastalarında yaşam kalitesini artırmayı amaçlayan müdahale programları geliştirilirken kişisel değişkenlerin dikkate alınması gerekir. Sağlık profesyonellerinin, stomalı yaşlılarda yaşam kalitesinin nasıl etkilendiğini bilmesi; hastaların ihtiyaçlarını anlaması, etkili bir şekilde karşılaması, ortak karar alması, tedavi ve bakımı planlanmasında önem taşımaktadır. Ayrıca bütüncül, bireyselleştirilmiş ve yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlayan girişim programlarının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Bu derlemede stoması olan yaşlı bireylerin yaşam kalitesi ve etkileyen faktörler güncel literatür incelenerek sunulmuştur.

Anahtra Kelimeler: Yaşlı, Stoma, Stomalı Yaşlı, Yaşam Kalitesi, Bakım